

**ТОПЫРАҚ
ЭКОЛОГИЯСЫН
ОҚУШЫЛАРМЕН
ЗЕРТТЕУ
20 БЕТ**

Редакционная коллегия журнала
«Al-Farabi.kz»

- Мутанов Г.М.**, ректор КазНУ им. аль-Фараби, главный редактор
Буркитбаев М.М., первый проректор, зам. главного редактора
Хикметов А.К., проректор по учебной работе
Мяляев Х.А., проректор по административно-хозяйственной работе
Рамазанов Т.С., проректор по научно-инновационной деятельности
Джаманбаласава Ш.Е., проректор по социальному развитию
Дюсебаев Д.К., директор Департамента имиджевой политики и связи с общественностью
Боранбай А.А., директор РНПЦ «Дарын»
Шимашева Р.С., начальник Управления образования г. Алматы
Мелеубек С.М., декан факультета журналистики
Байдельдинов Д.Л., декан юридического факультета
Давлетов А.Е., декан физико-технического факультета
Палтөре Ы.М., декан факультета востоковедения
Сагиева Р.К., декан факультета Высшей школы экономики и бизнеса
Жаппасов Ж.Е., декан факультета довузовского образования
Жакебаев Д.Б., декан механико-математического факультета
Джолдасбекова Б.У., декан факультета филологии и мировых языков
Масалимова А.Р., декан факультета философии и политологии
Тасибеков Х.С., декан факультета химии и химической технологии
Сальников В.Г., декан факультета географии и природопользования
Ногайбаева М.С., декан факультета истории, археологии и этнологии
Заядан Б.К., декан факультета биологии и биотехнологии
Айдарбаев С.Ж., декан факультета международных отношений
Калматаева Ж.А., декан медицинского факультета
Асан А.Т., директор издательского дома «Қазақ университеті»
Урмашев Б.А., декан факультета информационных технологий
Калиакпар Д.К., начальник службы по связям с общественностью и организациями

Составитель:
Калиакпар Д., Нурлан А.
 Корректоры:
Бекбердиева Г., Шуриева А.
 Компьютерная верстка:
Калиева А.

Содержание – Мазмұны

Новости КазНУ

- Эмір Б.Т., Байжұманов Қ.Д.** Использование автоматизированной системы AutoCAD при изучении специальных дисциплин в КазНУ им. аль-Фараби 2
Ешпимов М.П., Нуртілсуова С.Р. Пандемия кезіндегі онлайн іс-шаралар 4
Жұманов М.Ә., Байжұманов Қ.Д., Досжанов О.М. ҚазҰУ-де студенттерге қашықтықтан оқыту кен қолланыс алула 6
Абсаттар А. Қашықтықтан оқыту заман талабы 7
Дашярова А.Б., Арышова Г.А. О мерах профилактики ОРВИ, гриппа 9
Дашярова А.Б., Арышова Г.А., Идият М. Саулық сақтықта!!! 12

Школа умов

- Айсұлтанова Қ.Ә.** ҚазҰУ – жастар бағдаршамы 14
Оспанова Ш.С., Алдиярова А.Н., Куйкабаева А.А. Университет кадрларының халықтың әлеуметтік осал топтарына демеуі 16
Болысова Ж.С., Бекалай Н.Қ. ҚазҰУ студенттері белсенділігін жоғалтпайды 18
Құлтаев У.О., Сейітханова Г., Рахым А.Б., Тапбаева Б.А. Топырақ экологиясын оқушыларымен зерттеу 20

Наследие

- Akhmedova A., Sadenova A.,** We are proud of our history 23
Удербасева С.К. Алихан Букейханов: страницы из жизни и деятельности. 25
Жакирова Н., Сасыкова Л. Абайды әулие демей көр 29
Юлдашева З., Хасеинова А. Тұлғалыққа жол бастаған – бұл жастар! 32
Удербасева С.К. Казахский чиновник Ишмухамед Суюк-оглы Абылайханов 34
Удербасева С.К. Казахский чиновник Семиречья, востоковед, агроном, переводчик Сабатаев Сатылган 37
Юрьевич Т.Н., Поветкин В.В.

Анализ проблемы разработки ветроэнергетических установок в Казахстане 44

Моя будущая профессия

- Березовская И.Э., Воробьева О.Д.** Виртуальные лабораторные работы в образовании студентов 48
Куйкабаева А.А., Нурмуханова А.З., Оспанова Ш.С. Виртуалды зертханалар 50
Жаксыбеков Д. М., Коришков Е.С. Исследования свойств криоконденсатов газов 52
Сариева А.К. Физика пәні бойынша мектеп мұғалімдерінің оқушыларды ғылыми жобаларға қатыстыруы бойынша педагогикалық шеберліктерін арттыру мәселесі 55
Турсын Т.Е., Әлмес Д.С., Мақсұт Ж.А. ҚазҰУ-дың факультеттері нағыз маман дайындайды 60
Потанченко А.В., Коришков Е.С., По пути к абсолютному нулю 62
Оспанова А.К., Балтабаева Б. Қ., Савденбекова Б.Е., Кубашева Ж.Б. Заттардың түзілуі мен «химиялық байланыс» деген ұғымы 65
Оспанова А.К., Рахматуллаева Д.Т., Савденбекова Б.Е., Кубашева Ж.Б. Зат және зат күйі дегеніміз не? 69
Бурханбеков К.Е., Аубакиров Е.А., Құдайбергенов Н.Ж. Буфер ерітінділеріне арналған есептердің шешу алгоритмі 72
Рыскалиева Р.Г., Романова С.М. Металдардың негізгі алыну жолдары 74
Рыскалиева Р.Г., Романова С.М. Диссоциациялану константасы және дәрежесі 77
Страничка ЮМОРА 79

AL-FARABI.kz

№4/2020

ИБ №14093

Подписано в печать 15.12.2020. Формат 70x100 1/16.
 Печать цифровая. Объем 5,0 п.л. Тираж 30 экз. Заказ №15880.
 Издательский дом «Қазақ университеті»
 Казахского национального университета им. аль-Фараби. 050040,
 г. Алматы, пр. аль-Фараби, 71. КазНУ.
 Отпечатано в типографии издательского дома
 «Қазақ университеті».

Свидетельство о постановке на учет
 периодического печатного издания и
 (или) информационного агентства
 №12280-Ж
 г. Астана, 2.02.2012 г.

Оспанова Ш.С.,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасы, PhD

Алдиярова А.Н.,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасының оқытушысы

Күйкабаева А.А.,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасы, PhD

УНИВЕРСИТЕТ КАДРЛАРЫНЫҢ ХАЛЫҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ОСАЛ ТОПТАРЫНА ДЕМЕУІ

Барлық жоғары оқу орындары қазіргі таңда білім беру тәжірибесі сауалдарының сапасына, білім беру процесіне қатысушыларымен оң қабылдануына мұқият назар аудара және студентке бағытталған принциптерді ұстана отырып, нарықтық жағдайға мейлінші сай болуға тырысып бағуда. Біздің әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде негізгі білім беру процесі мен жалпы университетішілік тәрбие жұмыстарынан бөлек оқытушылар түрлі волонтерлік, шығармашылық және ғылыми жобалар төңірегінде өзінің ішкі әлеуеті мен мүмкіндіктерін жоғары оқу орнының қабырғасынан тыс жерде жүзеге асыра алады, осылайша, жана идеялар дүниеге келіп, халықтың әлеуметтік тұрғыдан осал топтарына қолдау көрсетіледі. Осындай шаралардың біріне практикалық-бағытталған және іс-әрекеттік ыңғайға негізделген қосымша білім беру жүйесін айтуға болады. Аталған жүйеде балалар қоршаған ортадан өз беттерінше білім алатын, түрлі әлеуметтік нысандармен өзара бетпе-бет ұшырасатын және алға қойылған мәселені шешу үшін шығармашылық тәсілдерді қолданатын жағдайларды тудыра алады.

Осы тұрғыда жылуфизика және техникалық физика кафедрасының педагогикалық ұжымы «Айналанды нұрландыр» жобасы шеңберінде №1 Алматы облыстық балалар үйінің тәр-

биеленушілеріне білім сапасын жоғарылатуға, тұлғалық «еркіндікті» дамытуға, болашақ мамандығын өз бетінше таңдауға және белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыруға бағытталған сипаттық қосымша сабақтар өткізеді. Сабақтардың формалары ойындар, дәріс, тренинг, сюжеттік-рөлдік ойындар, практикалық сабақтар және т.б. түрінде ұйымдастырылады. Аталған курстардың форматы баланың жеке-даралық, жауаптылық және әлеуметтік-ұшқыр тұлғасын қалыптастыруға бағыттала отырып, жасөспірімдердің қоғамға, ең алдымен еңбек нарығына табысты түрде бейімделуін көздейді.

Балалар үйлерінің әлеуметтік-педагогикалық қызметі өмірлік қиын-

дықтарды өз алдына шешуге және тұлғалық тәрбие беруге шоғырланғанымен, нақты өмірде әлеуметтік, эмоционалды және ата-аналық қолдаудың жоқтығынан, асырап алудың аздығынан, тұйықталып қалу себебінен көпшілік балалар үйінің тәрбиеленушілері қоғамға икемделе алмайды. Кафедра оқытушыларымен өтілетін сабақтардың нәтижесінде әрбір жасөспірім сыртқы өмір туралы толық түсінікке ие болады, өз мүмкіндіктеріне сенім қалыптасып, белді мақсаттарды алға қоюды және оларды жүзеге асыруды үйренеді, сонымен қатар болашақ өмірде ауадай қажетсінетін коммуникативті құзыреттерді, білім мен өзін-өзі көрсетуді меңгереді. Жетім балаларға қолдау көрсету мен барынша қол ұшын созу дәстүрі университетіміздің іргесі қаланғалы бері жалғасын тауып келеді. Мысалы, миссиясы ҚР заңнамасы бекіткен тәртіппен өз мүшелерінің әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен көзқарастарын білдіру және ұйымдаса отырып қорғауға, олардың еңбек және денсаулығын қорғау шарттарын жақсартуға бағытталатын «Сұңқар» студенттер кәсіподағымен жетім, көп балалы отбасыдан шыққан және мүмкіндігі шектеулі студенттерге барынша әлеуметтік көмек көрсетіледі. Сонымен қатар жетім және ата-анасының қарауынсыз қалған балалар біздің университетке түскен балалар біздің университетке түскен жағдайда жатақханаға кезекте бірінші орналасу құқығына ие болады. Осылайша қосымша білім беру жүйесімен қолдау көрсеткенде балалар үйінің тәрбиеленушісі одан қанат қағып ұшып шыққанда жолында кездесетін әлеуметтік мәселені дұрыс қабылдайтын және шығармашылық қайсарлықпен негізгі азаматтық міндеттерін орындауға дайын екендігін көрсетіп және тұлғаға деген құрметті жасай отырып, оны сәйкес тәсілмен шешуге ұмтылатын болады.